

FARKLILIKLARA SAYGI duyan bir birey yetiştirmek istiyorsanız...

İnsanların; fikirlerine, yaşam tarzına, hayata bakış açısına saygı göstermek "farkındalık" duygusundan kaynaklanan "olgun davranışların" toplamıdır. İnsanları; sırf kendi tercihlerinden, seçimlerinden dolayı yargılamamak, ön yargılı ve kişisel yaklaşmamak gerekir. Çünkü saygı bir davranış biçimidir, dar bir görüş değildir. Hangi dinden, dilden, coğrafyadan, düşünce ve fikirden olursa olsun herkesin, yaşama, kendini tanımlama ve değerli kılma hakkı vardır. İnsanların; değerleri, yaşam tarzları, olaylara bakış açısı, inançları, beklentileri inançları, zevkleri ve dünyayı algılama ve yorumlama şekilleri farklı olabilir. Bunlar, dünya hayatının zenginlikleridir. Siyahla-beyazın dışında ara renklerdir. Bunlar hayatın lunaparklarıdır. Ne kadar çeşit o kadar yaşamı renkli ve anlamlı kılmak...

Kendinizi, hem kendi kimliğinizle hem de kendi kültürünüzle ilgili bilinçlendirin. Şu soruları kendinize sormanız yararlı olacaktır:

Ait olduğum kültür, inançlarımı, amaçlarımı, çocuklarla kurmuş olduğum ilişkileri nasıl etkiledi?

Kendimi ve ait olduğum kültürdeki insanları nasıl buluyorum?

Önyargı ve ayrımcılık problemini dile getiren tartışmaları açmak konusunda girişimci olun. Çocuğunuza seyirci kalmamak, diğerleriyle beraber değişiklikler yaratma cesaret ve özgüvenine sahip olma konusunda örnek olun.

Çocuklarınızla olan konuşmalarınızda genelle-

**FARKLILIKLARIMIZ
BİZİ EŞSİZ VE ÖZEL YAPAR**

yen "biz" ya da "yapılır, edilir" vb. ile kurulan cümlelerden kaçınm. "Biz böyle yapıyoruz" ya da "böyle yapılır" yerine "ben bunu böyle yapıyorum" ya da "biz bizim evde böyle yapıyoruz, siz belki farklı yapıyorsunuzdur, ikisi de geçerli" cümleleri daha uygun olur.

Her farklılıkta insanların benzerliklerini bulun. "Her insan güler, ağlar, yemek yer, çalışır, oynar, çünkü insanız. Ama bunları yapma ve Uygulama biçimlerimiz farklıdır. Bu Uygulamaların diğerinden daha iyi olan tek bir yolu yoktur. Hepsi insanların ihtiyaçlarını karşılar." Açıklaması yapılabilir.

Çocuklarınıza okuma kitabı seçerken, onların çeşitlilikler ve farklılıklar hakkında bilinçlendirilmesine dikkat etmeniz önemlidir. Farklı hayat şartlarını ve farklı grupların aynı olaylarda nasıl davrandıklarını sergileyen

**REHBERLİK
SERVİSİ**

**BİREYSEL
FARKLILIKLARA SAYGI
VELİ BROŞÜRÜ**

Günümüzde ulaşım ve iletişim teknolojisinin gelişmesiyle birlikte, Dünya giderek çeşitli kültürlerin, ırk ve etnik kökenden insanların, farklı diller konuşarak bir arada yaşadığı bir toplum haline gelmiştir. Ülkelerin ekonomik ve toplumsal birliklere doğru yönelme-

si, farklı kökenlere ve kültürlere sahip insanların bir arada, birbirlerini anlayarak yaşamalarını gerektirmektedir. Bu da birbirinden çok farklı özelliklere sahip insan ve grupların bir arada, uyum içinde yaşayabilmesi için bir uzlaşma kültürünün yaratılmasını ve farklılıklara saygı göstermenin öğrenilmesini gerektirmektedir.

Farklı özelliklere sahip grupların bir arada sorunsuz yaşamalarını engelleyen en önemli etkenlerden biri önyargılar ve ayrımcılıktır. İnsanlar ırk, din, etnik köken, cinsiyet, dış görünüş vb özelliklere göre kişileri gruplara ayırmayı, kendilerine benzemeyeni sevmeyi ve hatta nefret etmeyi çoğunlukla ebeveynlerinden, diğer yetişkinlerden ve akran gruplarından öğrenirler.

Büyükler bilinçli ya da bilinçsiz olarak çocuklara kendi kalıplaşmış tutumlarını aktarırlar. Bazen de farklı gruplara karşı gösterdikleri davranışlar çocuklar tarafından örnek alınır. Çocukların kalıplaşmış tutum kazanmalarına neden olan bir etmen de kitle iletişim araçlarıdır. Televizyon programlarında, filmlerde, belli ırkların ya da toplumların sürekli tembel, şiddet tarafları vb. gösterilmesi çocukların bu toplumlara karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olur.

Çocuklar...

* 1 yaşında farklılıkları fark ederler.

- *2 yaşında farklılıklar hakkında konuşur ve bunlarla ilgili sorular sorarlar.*

(ten rengi, toplumsal cinsiyet, fiziksel engellilik, dil vb.)

- ** 3 yaşında, ön-önyargılar oluşturur, insanların belli özelliklerinden rahatsızlık duyduklarını belli ederler*

* 4 yaşında insanların farklı özelliklerinin nedenlerine ilişkin kendi kuramlarını oluştururlar.

- *5 yaşında zihinleri sorularla doludur: Kendisine ait özelliklerin hangilerinin kalıcı hangilerinin değişebilir olduğunu merak ederler.*
- Erken çocukluk döneminde çocuklar, çatışma, kırgınlık gibi hislerle yaratıcı ve şiddetten arınmış yollarla başa çıkmak yerine farklılıklara hoşgörüsüzlük göstermenin kabul edilebilir bir tepki olduğunu öğrenmeye daha yatkındırlar. Çocuğun çevresindeki ayrımcı tutumlardan etkilenmemesi, farklı kültür, grup ve bireylere hoşgörülle yaklaşması için bazı becerilere sahip olması gerekmektedir. Bu amaçla eğitim sürecinde, aile ile işbirliği içinde, farklılıklara saygı eğitimine planlı bir biçimde yer verilmelidir.

